Το νόημα του Σταυρού (Κώστας Τσιρόπουλος)

Categories : ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Date : 23 Μαρτίου, 2011

Καθώς βρισκόμαστε καταμεσής της Αγίας και μεγάλης Τεσσαρακοστής, η Εκκλησία μας ορθώνει μπροστά μας το τίμιο και πανάγιο ξύλο του Σταυρού, **Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως.** Ορθώνει το σταυρό του Κυρίου μέσα σ' ένα κόσμο που υποφέρει από απιστία, που παθαίνεται για ηδονές, που δεν λαχταρά παρά μονάχα την καλοπέραση του. Φτάσαμε σε μια εποχή τέτοιας αποστασίας, ώστε οι άνθρωποι να μη νιώθουν πως ο Σταυρός, που ως σύμβολο υψώνει η Εκκλησία πάνω από την κεφαλή τους, έχει μεγάλο, βαρυσήμαντο νόημα για τη ζωή και το μέλλον τους, πως είναι εκείνος που οδηγεί τη ψυχή και δίνει νόημα στους αγώνες της. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, μιλώντας για το Σταυρό του Κυρίου είπε:

«Ο σταυρός ήταν πρώτα όργανο καταδίκης. Τώρα είναι πράγμα τιμιότατο και ποθητό. Πρώτα τον τριγύριζε η αισχύνη και η κακία. Τώρα είναι αιτία δόξης και τιμής. Χάρη στο σταυρό, εμείς που ήμασταν πριν ατιμωμένοι και έκπτωτοι, γίναμε τώρα υιοί του Θεού. Ο σταυρός μας απάλλαξε από την πλάνη και μας χάρισε τη γνώση της αλήθειας. Χάρη σ' αυτόν, εμείς που προσκυνούσαμε άλλοτε ξύλα και λίθους, τώρα γνωρίσαμε το Δημιουργό των όλων. Με το Σταυρό γίναμε από δούλοι ελεύθεροι, συρθήκαμε από το βυθό της αμαρτίας στον ουρανό, πατήσαμε τις κορφές της αγιότητας, κατατροπώσαμε το σατανά, γίναμε όμοιοι των αγγέλων».

Ο Σταυρός του Χριστού έγινε το όργανο της ελευθερίας, της λύτρωσής μας από την καταδίκη της αμαρτίας. Καταδικάστηκε και θυσιάστηκε, Εκείνος, ο αναμάρτητος, για να ελευθερωθούμε εμείς από το θάνατο και να ζήσουμε με τη δωρεά της ελπίδας. Είναι σημαντικό πως η Εκκλησία μας αυτό το σταυρό, στο ενδιάμεσο του σταδίου της άθλησης των πιστών, τον ανυψώνει ως σύμβολο, ως ύψιστη διδαχή, ως υπόμνηση πως όσα κι αν υποφέρουμε, όσο κι αν οι πειρασμοί μας κτυπάνε, εμείς οφείλουμε να συνεχίσουμε το δρόμο που θα μας φέρει στην ανεκλάλητη χαρά της Ανάστασης. Γιατί οι πειρασμοί και οι δοκιμασίες επιτρέπεται από το Θεό να μας προσβάλουν, για να εξάψουν μέσα μας το πάθος της αρετής και της αφοσίωσης σ' Αυτόν. Κι όπως λέγει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος:

«Σε κάθε άνθρωπο ωφελεί ο πειρασμός. Οι αγωνιστές πειράζονται για να πληθύνει ο πλούτος μέσα τους, οι αποχαυνωμένοι για να φυλαχτούνε από τα βλαβερά που τους βρίσκουνε, οι κοιμισμένοι για να ξυπνήσουνε και οι γιοι του Θεού για να έχουμε το θάρρος να μπαίνουμε στο σπίτι του πατέρα τους. Για τούτο πρώτα πειράζει και

δοκιμάζει ο Θεός κι ύστερα δείχνει το χάρισμα. Δόξα στον Κύριο που με πικρά και στυφά γιατρικά μας δίνει τη χαρά της υγείας μας».

Ύστερα από είκοσι αιώνες Χριστιανικής ζωής, ο σημερινός κόσμος έφτασε στο σημείο να θεωρεί πάλι το σταυρό σκάνδαλο και μωρία. Γιατί το νόημα του σταυρού, νόημα υπομονής στους πειρασμούς, προθυμία κακοπάθειας για την αγάπη και τη χάρη του Θεού, φαίνεται για τα σύγχρονα πνεύματα εντελώς ακατανόητο. Υψώνει στον ουρανό της ζωής μας η Εκκλησία το σταυρό, αλλά το βλέμμα των ανθρώπων είναι στραμμένο στα επίγεια αγαθά. Κηρύττει ο σταυρός την αντίσταση στους πειρασμούς; Οι άνθρωποι της εποχής μας κυνηγούν τους πειρασμούς, τους προκαλούν, τους διοχετεύουν στους άλλους με όσα γράφουν, με όσα πράττουν, με όσα δείχνουν. Μιλά στις ψυχές ο σταυρός για την ιερότητα του πόνου και για το χρέος της υπομονής, από την οποία αναπηδά η αγάπη του Θεού, και οι σημερινοί άνθρωποι είναι βιαστικοί, ανυπόμονοι, μανιακοί για ηδονές. Έτσι, ο σταυρός του Κυρίου, το κήρυγμα της Εκκλησίας ακούγεται από λίγους. Και οι πολλοί, υποδουλωμένοι στον νυν αιώνα, αρνούνται και αδιαφορούν για το δίδαγμα το σωτήριο του σταυρού.

Κι άλλοτε είπαμε πως ο Χριστιανισμός είναι δύσκολος. Είναι το δυσκολότερο άθλημα του ανθρώπου. Γιατί καμιά άλλη πίστη, καμιά άλλη θρησκεία δεν του θέτει ως στόχο την αγιότητα και δεν αξιώνει απ’ αυτόν να νικήσει τον κόσμο και τις δυνάμεις του. Με μια ψυχή όμως μαλθακή, καλομαθημένη, με μια ψυχή τυφλή και οκνηρή στα χρέη της, με ψυχή που δεν ξέρει ν’ αποκριθεί, γιατί ο άνθρωπος υποφέρει, γιατί πονά, γιατί μπαίνει σε πειρασμούς, πώς να πραγματοποιηθεί ο μέγας άθλος της αγιότητας; Το στάδιο των αρετών είναι ανοιχτό! διακηρύσσει η Εκκλησία με το σταυρό του Κυρίου. Αλλά ποιός από τους φιλήδονους ανθρώπους της εποχής μας θα μπει ν’ αγωνιστεί; Ποιός είναι πρόθυμος να υποφέρει για να δώσει τη μαρτυρία της πίστης του σε καιρούς τέτοιου πνευματικού σκοτισμού; Ο σύγχρονος φιλοσοφικός στοχασμός, καθώς αρνείται κάθε υπερβατική πραγματικότητα, καθώς χλευάζει την αρετή και την κακοπάθεια για την κατάκτησή της, ανοίγει το δρόμο προς την εκβαρβάρωση του ανθρώπου. Αλλά ο Θεός εξακολουθεί να δρα μέσα στη ζωή. Να δίνει δωρεές, να παραχωρεί πειρασμούς και πόνους. Πρέπει να του έχουμε εμπιστοσύνη. Στον «Ευεργετινό» διαβάζουμε:

«Ένας πιθαράς, όταν φτιάνει τα πιθάρια του, ξέρει πόσο καιρό πρέπει να τ’ αφήσει μέσα στο καμίνι, γιατί βέβαια, αν δεν μπούνε στη φωτιά κι αν δεν ψηθούνε, δεν μπορούνε να τα χρησιμοποιήσουν οι άνθρωποι. Κι ούτε τ’ αφήνει πολύ στη φωτιά, γιατί, άμα καούν πολύ καταστρέφονται. Μα ούτε πάλι το βγάζει από το καμίνι άψητα γιατί έτσι γίνονται άχρηστα. Αν, λοιπόν, ο Θεός έδωσε τόση γνώση στους ανθρώπους, που γι’ αυτά τα μάταια πράγματα να ξέρουνε το πως να τα διοικούν, Αυτός που είναι χορηγός κάθε σοφίας και σύνεσης δεν ξέρει, άραγε, πόση δοκιμασία

χρειάζεται μια ψυχή που θέλει να τον ευχαρίστηση για να γίνει άξια της βασιλείας των ουρανών; Το καννάβι, για να γίνει νήμα λεπτό, πρέπει πρώτα να το κοπανίσουν. Έτσι και η φιλόθεη ψυχή: όσο περισσότερο δοκιμάζεται και θλίβεται, τόσο και γίνεται, με την υπομονή της, καθαρότερη και αγνότερη, καταλληλότερη για τους πνευματικούς αγώνες».

Υπόμνημα θλίψεων, δοκιμασιών και πειρασμών είναι για τους ανθρώπους κάθε εποχής ο σταυρός. Σήμερα τον αντικρίζουμε έκπληκτοι να λάμπει, αιματωμένος και ένδοξος στον ουρανό της Εκκλησίας μας, και λησμονούμε πως ο Χριστός μας ειδοποίησε πως θα περάσουμε θλίψεις σ' αυτό τον κόσμο, αλλά πως θα τις νικήσουμε, θα νικήσουμε τον κόσμο με τη δική Του βοήθεια. Η εποχή που ζούμε δεν βρίσκει κανένα νόημα στις θλίψεις. Δε λέμε πως ο Χριστιανός πρέπει να κυνηγά τις θλίψεις. Αυτό δεν είναι σωστό. Αλλά χρειάζεται να τις υπομένει, με φρόνημα ακμαίο, με ιλαρό πρόσωπο, με την καρδιά φωτισμένη από το άγιο Πνεύμα. Σ' ένα παλιό, ασκητικό βιβλίο, διαβάζουμε για ένα μοναχό που ο Θεός επέτρεψε κι έχασε το φως του. Αλλά σημειώνει:

«Καίτοι τον περιτύλιξε με το εξωτερικό σκότος της τυφλώσεως, εν τούτοις, δεν επέτρεψε ποτέ να τον εγκαταλείψει το εσωτερικό φως. Έτσι, ενόσω υπέφερε και βασανιζόταν από τη σωματική μάστιγα, τόσο πολύ η σκέπη του Παναγίου Πνεύματος του γέμιζε με παράκληση και παρηγοριά την καρδιά. Αφού λοιπόν πέρασε και το τεσσαρακοστό έτος τυφλός, ο Κύριος του έδωσε πάλι το φως των οφθαλμών του και του φανέρωσε την ημέρα του θανάτου του».

Δεν αφήνει κανέναν ο Θεός απροστάτευτο. Οι άνθρωποι, χάνοντας την πίστη τους, βρίσκονται σε αμηχανία και δεν ξέρουν για ποιό λόγο υποφέρουν και πονούν. Ο χριστιανός το ξέρει γιατί ζει τη ζωή του ως μάρτυρας. Εγκαρδιώνεται, λοιπόν, από τη χάρη του Θεού, υπομένει, προσεύχεται και περιμένει. Γιατί το δίδαγμα του σταυρού τον εμψυχώνει και τον φωτίζει. Κι όπως έγραφε ο Φώτης Κόντογλου:

«Μακάριος θα γίνεις, θα γιατρευτούνε οι πληγές σου, θα ξανανιώσεις, σαν τον αετό που ανοίγει τα φτερά του το πρωί πάνω από τα σκληρά βράχια κι από τα σκοτεινά φαράγγια, μέσα στα οποία πορεύεται η γενεά η πονηρή, οι ανθρωπολάτρες, που θεοποιήσανε τον άνθρωπο και τα πάθη του και δεν ακούνε τη βροντερή φωνή που βγαίνει από τον ουρανό και λέγει: «Σώζων ουκ εστίν, πάρεξ εμού» (Σωτήρας εκτός από μένα δεν υπάρχει).

(Κ. Τσιρόπουλου, "Διάλογος του Χριστιανισμού με την εποχή μας")

(Πηγή ηλ. κειμένου: vatopaidi.wordpress.com)